

naše PETROVANY

Ročník: II / číslo 3

Cena: dobrovoľný príspevok

JOŽKO PRÍHODA

Medzi najznámejšie osobnosti z Petrovian jednoznačne patrí náš Jožko Príhoda, ktorý sa narodil 20. apríla 1930 ako prvý syn v rodine Príhodovcov.

Už od útleho detstva mal výnimočný vzťah k spevu. Keď mu jeho mamka spievala, s rozšírenými očkami hltal spev a opakoval si slová piesní. Jeho talent sa rýchlo rozvíjal možno aj preto, lebo ako malý chlapec pásaval kravy na lúkach a pri tom si spieval. Ozvena jeho spevu sa doďaleka rozliehala. Tým si zdokonaľoval svoj hudobný talent.

V detstve sa mu stala nepríjemná nehoda, keď nešťastnou náhodou prišiel o ľavý malíček. To však vôbec nenarušilo jeho pozitívny vzťah k spevu a hudbe.

Keď mal osem rokov, už vystupoval na Deň matiek v Operetke od riaditeľa p. Jindu Osirelé dieťa, kde hral sirotu. Svojím prekrásnym spevom rozlútočil celé publikum. Už vtedy sa naplno prejavoval jeho veľký talent a láska k spevu.

Po skončení gymnázia jeho otec veľmi túžil po tom, aby pokračoval v jeho šľapajach a stal sa výpravcom alebo prednostom na železnici. Jeho mamka veľmi chcela, aby sa stal kňazom ako jeho bratranec. Ale on bol veľký huncút a otcovi tvrdil, že pracuje na železnici v Margecanoch. V tom čase však už tajne účinkoval v Národnom divadle v Košiciach.

Písal aj rôzne humorné básne a scenáre. Kus života venoval zbieraniu piesní. Počas vianočných sviatkov a sviatku Petra a Pavla chodil so svojimi kamarátmi spievať svojim radákom, takto rozveselil nejedno srdce.

Počas vojenčiny, ktorú absolvoval v Bratislave, pôsobil už ako sólista v PULSe (Podduklianský umelecký ľudový súbor). Zoznámil sa tam so svojou manželkou Ruženkou, s ktorou vychovali päť detí – štyroch synov a jednu dcéru Danku. Svoju rodinu miloval nadovšetko. Bol ochotný pomôcť v každej chvíli. Každému človeku sa snažil pomôcť a pretože mal dobré srdce, mal aj veľmi veľa priateľov. Pomáhal mladým talentom a veľakrát sa stalo, že poskytol ubytovanie aj napriek tomu, že sám mal veľkú rodinu.

Keďže ako umelec veľa cestoval, jeho manželka mu vychádzala v ústrety. Všetku zodpovednosť za rodinu prebrala na svoje plecia.

Ruženka bola vychýrená kuchárka a on, znalec dobrého jedla, vedel patrične oceniť jej kuchárské umenie. Ale zo všetkých jedál mal najradšej mamkine „kozáre s bandurníkami“ a jej vynikajúce torty. Možno aj tieto „lakotky“ (maškrty) určitou mierou prispeli k tomu, že mal viacero infarktov.

Svojho mladého nasledovníka Jožka Andraščíka svojim životným a profesionálnym postojom zaujal natoľko, že tento mladý talent začal imitovať a interpretovať samotného Jožka Príhodu.

Najviac v živote ním otriasla smrť jeho milovanej manželky Ruženky a krátko po jej smrti o osem mesiacov navždy dotieklo aj jeho šľachetné srdce. Písal sa rok 1987.

Aj napriek tomu, že odvtedy už uplynulo viac ako 20 rokov, Jožko Príhoda ostane navždy zapísaný v srdciach tých, ktorí poznali jeho a jeho spev. Jeho meno patrí k tým, ktoré najviac zviditeľnili a dokonca do dneška zviditeľňujú našu obec.

Marta Daňová, Juliána Komová

Vážení vodiči, milí chodci!

Skončili sa prázdniny a opäť sa otvorili školské brány. Do nich prichádzajú naše deti a vnúčatá...

Jedni prichádzajú peši, iní autobusmi a ďalších privádzajú rodičia. Nie všade máme vyznačené prechody, semaforey. Nebezpečenstvo číha hlavne na malé deti.

Každý deň počúvame správy o tom, že sa stala nehoda, koľko si vyžiadala mŕtvych... Možno nikde na svete nie je na počet obyvateľov toľko havárií a ľudského utrpenia nad stratou svojich najbližších ako u nás. Tí nás opúšťajú buď vlastnou vinou alebo cudzím zavinením. Číslo nás varujú, ale my aj napriek tomu stále radi riskujeme. Cudzinci len nemo krútia hlavami nad našimi bezohľadnými vodičmi.

Prečo je to tak?

Možno je to tým, že nie všetci vodiči rešpektujú povolenú rýchlosť, semaforey a svoju úlohu tu zohráva aj alkohol, mobil za volantom, ba dokonca už aj internet. To všetko vodičov rozptyľuje a odvádza ich pozornosť od sústredenia sa na cestu.

Aj medzi našimi spoluobčanmi sa nájdu piráti. Mladí chlapi sa predvádzajú pred dievčatami na motorkách, ako keby boli majstri sveta. Stojí im to za to, aby pre chvíľkovú roztopaš urobili niečo, čo by ich mohlo mrziť na celý život?

Čím drahšie a mocnejšie „fáro“, tým väčší frajeri. Stačí však malé zaváhanie...

Aj my chodci sme veľakrát bezohľadní. Neprechádzame cez prechod alebo na zelenú, ale kde a kedy sa nám to práve hodí. Keď máme naponáhlo, alebo len tak z recesie, vbehneme do cesty priamo pred auto či iné motorové vozidlo.

Vážení chodci, tolerujme vodičov a neprechádzajme cez cestu bez obzretia sa na jednu a druhú stranu.

Vy, milí vodiči, jazdíte opatrne a viacej si všímajte chodcov, no hlavne deti.

Spoločne si poprajme veľa kilometrov bez nehody, veď aj známe slovenské príslovie nám hovorí **POMALY ĎALEJ ZÁJDEŠ.**

Marta Daňová

PRÍHOVOR STAROSTU

Vážení spoluobčania.

V predchádzajúcich číslach nášho časopisu som Vás informoval o tom, že obec začala s majetkovým usporiadaním pozemkov pod základnou školou z dôvodu podania žiadosti na jej rekonštrukciu z fondov EÚ. Na základe dohody s majiteľmi pozemkov prebehol výkup pozemkov pomerne rýchlo. Pomohla tomu aj ponuka obce na výmenu pozemkov. Na výmenu bol ponúknutý pozemok vykúpený na nové ihrisko, ktorého dokončenie nebolo reálne pre nedostatok financií. Rozparcelovaním tohto pozemku sa získalo 8 pozemkov. Problematickým ostal už len jeden pozemok v susedstve budovy školy, za ktorý majiteľ požaduje sumu, za akú obec skúpila všetky ostatné pozemky. Tento pozemok ostal zatiaľ majetkovo neusporiadaný.

V priebehu majetkového usporiadovania pozemkov pod školou prišla na obecný úrad žiadosť bývalých majiteľov pozemkov pod novým ihriskom, ktorí žiadali o prednostné pridelenie stavebných pozemkov na ich bývalých parcelách. V priebehu konania prišli títo občania s ponukou výmeny pozemkov, ktoré vlastnia pri Toryse, za pozemky na novom ihrisku. Vzhľadom na to, že obec potrebuje pozemok pod ČOV a na základe štúdie, ktorú dala obec vypracovať, obecné zastupiteľstvo tento návrh občanov prijalo. V prípade úspešnosti našej žiadosti o pridelenie finančných prostriedkov z EÚ obec by mohla začať na budúci rok s výstavbou krytej biologickej ČOV a kanalizácie podľa PD vypracovanej v rokoch 1992. Ak by Vodárenská spoločnosť prejavila záujem a našla by dostatok finančných prostriedkov, bolo by možné v budúcnosti zmenou technológie zmeniť ČOV na čerpaciu stanicu a tlakovou kanalizáciou tlačiť splašky do kanalizácie a ČOV v Kendiciach.

V našej kotline často sa vyskytujúce vetry je možné využiť na výrobu elektrickej energie. Na obecnom úrade sa prihlásili dve spoločnosti, ktoré chcú tento živel využiť a postaviť na území obce park s veternými elektrárnami. Aby sme mali predstavu o činnosti takejto elektrárne, pozvala nás (starosta a poslancov) jedna zo spoločností na obhliadku takejto elektrárne nachádzajúcej sa pri Miškolci. Park pozostávajúci zo siedmich elektrární s výkonom jednej cca 4 MW by mal byť postavený na hranici katastra obce s obcou Záborské. Či bude možné zrealizovať tento plán, záleží okrem iného aj od toho, ako dopadnú kontrolné merania, ktoré majú dokázať, či je vo vybranej lokalite dostatočne veľká sila vetra.

Začiatkom roka sa uskutočnilo stretnutie občanov z „Chotára“ z dôvodu vybudovania miestnej komunikácie na pozemkoch za ich záhradami pod vodojemom. Na základe dohody na tomto stretnutí dala obec vypracovať dotazníky, ktorými oslovila majiteľov pozemkov a žiadala ich, aby sa vyjadrili k možnosti vybudovať v tejto lokalite jednu alebo dve komunikácie. Pretože na dotazníky odpovedala len polovica oslovených majiteľov pozemkov, nie je možné objektívne tieto dotazníky vyhodnotiť, a preto nie je jasná ani budúcnosť komunikácie a tým ani výstavba rodinných domov v tejto lokalite. Pretože obec musí myslieť na ďalší jej rozvoj, ktorý nie je možný bez výstavby rodinných domov, stoja poslanci pred otázkou výstavby komunikácie v inej lokalite.

V mesiaci jún 2008 postihla našu obec povodeň. Priame škody na majetku obce boli vyčíslené na cca 100 tisíc Sk. Nahlásené škody na majetku občanov boli cca 80 tisíc Sk.

Ako sme si všimli, výstavba tehelne v časti Močarmany priniesla pre našu obec okrem iného aj zhustenú premávku nákladných automobilov. Vzhľadom na to, že tieto vozidlá často prekračovali rýchlosť v obci,

čím ohrozovali nielen majetok občanov, ale aj ich životy, obrátil som sa na Obvodný úrad v Prešove so žiadosťou o zníženie povolenej rýchlosti na 40 km/hod. Na úrade moju žiadosť zamietli s odôvodnením, že od októbra bude platiť zákon, v ktorom bude znížená rýchlosť na 50 km/h. Pretože tento zákon nebol v parlamente schválený, žiadal som o zníženie opätovne. Opäť s neúspechom, pretože v „okrese sa budú všetky 40-čky rušiť“. Z tohto dôvodu som vstúpil do rokovania so spoločnosťou LEIER a spoločnosťou GEO TRANS, ktoré mi prisľúbili, že nákladné autá budú dodržiavať v obci rýchlosť 40 km/hod. V prípade, že by niektorý z vodičov túto rýchlosť nedodržiaval, je potrebné zapísať si číslo na kabíne automobilu a nahlásiť ho na obecnom úrade. Riaditeľ spoločnosti GEO TRANS zabezpečí nápravu.

Dňa 30. 7. 2008 prebehla kolaudácia vodovodu, ktorý bol vystavaný za prostriedky obce. V dnešných dňoch dopĺňame chýbajúce vyjadrenia orgánov štátnej správy tak, aby do konca mesiaca mohlo byť vydané kolaudačné rozhodnutie na vodovod. Následne bude odovzdaný Vodárenskej spoločnosti, ktorá ho preberie do svojej správy. Občania, ktorí sa budú chcieť napojiť na tento úsek, budú musieť požiadať o súhlas na napojenie už Vodárenskú spoločnosť a nie obec.

V r. 1992 prebehol v obci výkup pozemkov pod komunikáciu v miestnej časti Pastovník. Vzhľadom na to, že do dnešného dňa nebola na katastri vykonaná zmena majiteľov pozemkov na obec, bol vypracovaný nový geometrický plán, ktorý sa v súčasnosti overuje na Katastrálnom úrade v Prešove a bývalí majitelia, resp. ich dediči, budú oslovení na vydanie súhlasu na prevod vlastníckych práv pozemkov na obec.

S pozdravom

Ing. Ján Lenko,
starosta obce Petrovany

Obecné noviny Naše Petrovany ● ročník 2/číslo 3 ● október 2008

Vydáva: Spoločnosť priateľov Petrovian pri OZ Forsep

Šéfredaktorka: Mgr. Lenka Priščáková ● Redakčná rada: Mgr. Marián Bača, Marta Daňová, Juliana Komová, Ing. Ján Lenko, Mgr. Daniela Marcinčinová, Andrea Mišková, Anna Mišková, Mgr. Emília Pištejová (korektorka)

Adresa redakcie: Naše Petrovany, Petrovany 249, 082 53 ● t. č.: 0907 153 041, 0907 994 126 ● e-mail: nasepetrovany@centrum.sk

Technická spolupráca a tlač: Grafotlač, Budovateľská 35, Prešov ● 4 vydania ročne ● náklad 500 kusov ● počet strán: 8

Zaregistrované Ministerstvom kultúry SR pod číslom: RP265/2007

Cena: dobrovoľný príspevok

ŽATVA

Slnko ešte poriadne nevyšlo spoza kopcov, keď Anka s Miškom a malým Petrikom zabaleným v teplej plachte pomalým krokom s ostatnými roľníkmi kráčali na polia. Práve včera sa skončila povinná služba sedliakov odslúžiť na pánskom 52 dní so záprahom a 104 dní bez záprahu. Tento rok im odpustil zemepán dvojnásobnú službu v čase žatvy. Tak sa mohli sedliaci radovať, že majú o starosť menej.

Okrem tejto práce musel každý z gruntových poddaných odovzdať dve tučné kurčatá, dva kohúty, 12 vajec, 1 holbu (1 holba – asi pol litra) topeného masla. Tridsiati gazdovia spolu ročne jedno teľa a každý z nich jeden zlatý a tridsať grajciarov. Okrem toho museli odovzdať naturálie aj vtedy, keď pán robil svadbu, krstiny alebo pred hostinou na Sv. Petra a Pavla. Okrem tejto povinnosti museli odovzdávať aj deviatu časťku z úrody.

Veru neľahko sa žilo roľníkom, ktorí si všetko svoje imanie nadobudli svojimi rukami a ešte z toho mála museli dávať pánovi podiel ich prenajatej pôdy. Aj tieto povinnosti mali Miško a Anka našťastie pre tento rok za sebou a tak sa v toto ráno s ostatnými sedliakmi vybrali na svoje polia pozbierať úrodu. Tohto roku mali teda naozaj šťastie. Na jar nasadili pšenicu a ovos, kukuricu a trocha zemiakov. Počasie im žičilo a úroda bude naozaj dobrá, ale nebolo to vždy tak. Starí roľníci si pamätali roky 1764 a 1767, kedy nastal v dedine a okolí hladomor. Vtedy ľudia umierali hladom, rozšírila sa epidémia cholery a za obeť padlo 124 ľudí z dediny. Anka s Miškom sa pustili do práce, najprv sa žalo jesenné obilie – zasiaté v jeseni,

bola to pšenica a žito. Potom jarné obilie – jačmeň a ovos. Obilie kosili kosami, na ktorých boli upevnené malé hrabličky. Pokosené obilie sa opieralo o nepokosené, a to uľahčovalo prácu ženám, ktoré ho zbierali. Ženy s koskami zbierali hrste pokoseného obilia a ukladali ich na povriesla, z ktorých viazali snopy. Snopy sa ukladali do krížov (rakašov), jeden kríž pšenice mal 15 snopov. Všetko im šlo pekne od ruky. Na obed sa všetci spoločne najedli. Malé deti sa hrali pri poli, motkali sa okolo pracujúcich matiek alebo unavené pospávali v tieni na plachtách. Po spoločnom obede dokončili zvyšok práce. Všetky snopy pšenice poukladali na pripravené vozy a zväžali ich do dediny.

Anka ešte nazbierala kukurice a nakopala nových zemiakov, abymalini niečo na nedeľný obed. Snopy sa poukladali v stodolách, ktoré gazdovia posvätili svätenou vodou. V minulosti mlátili obilie cepmi, ktorými sa zrno vybijalo z klasov. Miško mal pri stodole postavený gápel, ktorý sa používal najmä na rezanie sečky. Miškovi pomáhali pri práci aj iní gazdovia. Vymleté zrno sa sypalo do vriec, plevy sa nosili do plevína. Obilie uskladnené vo vreciach bolo pripravené na mletie v mlyne. Kým skončili s posledným snopom obilia a kým Anka obriadila dom aj kravy, bola už noc.

Tento rok sa im vydaril, zostáva im ešte sporiadať ovos a zemiaky. Len aby im ešte počasie vyšlo a mohli sa tešiť na Vianoce i zvyšok roka, pretože trpieť hladom, ak Boh dá, istotne nebudú.

Všetky informácie z histórie a poznatky o zvykoch v našej obci sú čerpané z publikácie prof. PhDr. Jozefa Jacka, CSc. – Naše Petrovany.

Spracovala Mgr. Lenka Priščáková

Leier

INTERNATIONAL

História firmy Leier International

V roku 1985 položil zakladateľ firmy Michael Leier základný kameň rodinného podniku, ktorý dnes úspešne pôsobí na medzinárodných trhoch a naďalej naberaá expanzný kurz.

Začiatky tejto úspešnej firmy sa začali v Rakúsku. Po sprevádzkovaní SPAR-MARKTu v burgenlandskom Horitschone nasledovalo - taktiež v tomto mestečku - v roku 1970 založenie betónového závodu. V roku 1980 pribudol závod vo Frauenkirchene. V branži, v ktorej sú transportné náklady na základe nízkych produktových cien relatívne vysoké a týmto aj rádius dodávok veľmi obmedzený, znamená poloha v „mŕtvej zóne“ – akou bola vo vtedajšom čase železná opona – prakticky len polovicu trhu, ktorý navyše vykazoval jav nasýtenia.

Pohľady na východ boli len logickým dôsledkom a v roku 1985 – takže dávno pred pádom železnej opony – nasledoval štartovací výstrel pre betónový závod v Maďarsku –

Green-Feld – Investment v Gönyü pri Györi.

Taktiež ešte pred pádom železnej opony nasledovalo v roku 1988 na severe Poľska sprevádzkovanie závodu v Malborku, vzdialeného 1100 km od centrály v Horitschone.

V 90-tych rokoch expanzia napredovala, oblasti pôsobnosti sa rozširovali (automobilový predaj, tehly, nehnuteľnosti).

V roku 2004 vstúpila spoločnosť Leier na slovenský trh, v roku 2005 bola založená prvá firma v Rumunsku a v roku 2006 k tomu pribudol závod na výrobu tehál v Chorvátsku.

V súčasnosti disponuje firma Leier 30 operatívnymi miestami v Rakúsku, Maďarsku, Poľsku, Slovensku, Rumunsku a Chorvátsku. Toho času firma exportuje už aj na Ukrajinu, do Slovinska ako aj enklávy Kaliningrad.

Hlavnou oblasťou pôsobnosti sú betonársky priemysel, výroba prefabrikátov, ako aj tehliarsky priemysel. Ďalšími aktivitami je obchod s automobilmi rôznych

značiek, prevádzkovanie hotela, spracovanie kovov a výroba foriem, produkty pre záhradnú architektúru (zemina pre kvety, rastliny a špeciálna zemina, mulčovací kôra), nehnuteľnosti a prevádzka SPAR-Marktu.

Produktová paleta stavebných materiálov zahŕňa prepravu betónu, dierované a odľahčené betónové tvárnice, komínové systémy, stropy, tehly, škridly, prvky pre úpravu fasády, zámkové dlažby / dlažbové systémy, prvky záhradnej architektúry, inžinierske siete (šachty, rúry, malé čističky odpadových vôd, ...), technické produkty (odlučovač ropných látok, ...), produkty inžinierskych stavieb (cestné obrubníky, ostatné výrobky cestného staviteľstva), prefabrikáty (duté steny, sendvičové steny, filigránové stropné panely, prefabrikované schodiská, garážové prvky, prvky pre detské ihriská).

(Spracované podľa propagačných materiálov firmy Leier.)

Návraty do minulosti

Téma: Spomienky na školské časy.

Milí Petrovanci!

Začala sa nám jeseň a s ňou pre naše ratolesti aj škola. Každému z nás sa určite pri spomienke na školu vybaví v pamäti veľa nádherných a úsmevných spomienok...

My sme sa na tieto krásne časy prvých krokov v škole, na spolužiakov i učiteľov opýtali dvoch našich rodáčok, pani Helenky Palenčárovej z Močarmian a pani Marty Hatokovej z Petrovian.

Veríme, že si najmä vy, starší pamätníci, radi zaspomínate na detstvo a časy, keď ste čítali prvé riadky v šlabikári.

**Helena Palenčárová, rod. Komová (86 rokov) – 73 rokov
od ukončenia základnej školy**

- **Ako si spomínate na Vaše školské časy na základnej škole? Pamätáte si, kedy ste nastúpili do 1. ročníka?**

Do peršeho ročníka som nastúpila v 1928. roku. No a u nás v škole bola učiteľka evanjelička. No a ja bola mocno kandrata, ta me furt hlaskala a bars me rada vidzela, bo ja znala bars dobre čítať šicko zo šlabikara.

- **A ako sa tá učiteľka volala? Spomeniete si?**

Joj, ona še volala... Elena... Kuflofovova, Kuflofova abo jak. Ona bola z Prešova.

- **Kedy sa začínal a kedy sa končil školský rok?**

Tak jak i teraz.

- **Ako vtedy vyzerali vaše školské učebnice, perá, zošity? S čím sa vtedy písalo?**

Perši rok s grifikom. Tablička bola a grifik a pisali sme. A grifik višiel na takym porvazku dolu z tabličky. A mali sme šlabikar a počty.

- **Aké perá sa používali potom po grifikoch?**

Ja osobne som mala všelijake pera, bo muj ujc o Ameriky, Hatok Ďura, poslal nam po ujcovi Šedlakovi – un bul tety Repkovej otec – pulno tužkoch, peroch a šického v takej jak dezertovej krabici, taže ja o toto nigda psotu nemala.

- **Kde bola niekedy škola?**

No ta v Petrovianoch bola len tota škola pri cintiru, ale to vecka bulo už malo a inšo nebulo, ta vecka tam bola, dze byvali Serenčinovo – teraz še volaju Chovancovo. Tam bola škola na druhym poschodiu a ja furt ked stamac idzem, moje oči furt maju divadlo v očoch, kino, že to bola škola.

- **Koľko vás asi bolo v jednej triede?**

Myšlim, že tricec.

- **Takže ste do 1. ročníka nastúpili do školy, kde bývali Serenčinovi a potom do ďalších ročníkov ste stále chodili tam?**

Ne, druhy rok vecka ja už chodzela do Kendzie do školy a v 3., 4., 5-tym do Ďurči som chodzela. Ty znaš, dze to do Ďurči? To v tym dome už len sama tam byva – Irena Spišiakova a jej dzifka je poštarka. No ta tam som chodzela do 4. ročníka i do toho domu do Zusky – co už teraz je ten dom zburany ta i tam som chodzela. A v 6., 7., 8-mym – do Hlavateho na valale. To je ten dom, jak byval ten z Močarman Mihok, co do Veľkomiška sme volali, no a tak potom ten ďalší široky dom – to bola škola (dom Kašprišincov, pozn. red.).

- **Takže klasickú budovu školy ste ešte nemali. Kedy vlastne bola postavená budova starej školy?**

Stara škola bola postavena až v roku štyracec. Ja še vydavala, ket tam murare robeli.

- **Na ktorých spolužiakov si spomínate z Vášho ročníka?**

Ta už ani dokonca nežiju... Koma neboščik, to bul najlepši, najmudrejší chlapec v škole... Jozef Koma, ten, co mu teraz umar syn Janko... A Imro Holovič, ten, co tiž nedavno teraz umar. Un bul rok starši jak ja. To tak sme šedzeli... Peršaci sme šedzeli v peršej lavici, druhači v druhej lavici, no a

un mi Holovič tak zlosc robil, neže zlosc, ale huncustvo – tote moje vlasy kandrata še každemu tak pačeli, že to mi furtom do nich šupľali, chocco zo mnu vydumali. A ja tyž bula huncut veľky, znaš?

No a tote moje spolužiaci... hutorim... Jozef Komuv, Koscelnik Jozef, to tiž už nežije. Už tote, co žiju teraz, len Margita Želinkova – Klocova še volala... i kto ešči taky... Už nežiju...

- **Ktoré predmety ste mali najradšej?**

Ktore predmety? Ta najlepši nam bul telocvik ☺

- **Na čo si rada spomínate zo školských čias?**

Ta že sme še nabaveli. Ucekana še volala. Labda še uderela a to keď ší trafela totu co ucekala, ta už toto družstvo bulo spadnute. Ta to take športy buli. A Onda Porvažnik, na neho pamätam sebe najlepši, že jaky huncut bul. A furt mi podložil nohu a ja furt spadla. A keľo raz teraz spadnem a koľena potrepem, Porvažnik mi furt pridze na myseľ.

- **Chodili ste zo školy aj na výlety?**

Výlety buli, ja chcela isc, ale mne nechceli puščic. Ale raz som bula na Šarišskym zámku i pamätam še, jak to bulo a to sme še vezli na koňoch. To ujc Hatočin neboščik – Haňy Hatočinej, Husarovej sme volali, šviker nas vezli na voze.

- **Spomenuli by ste si aj na nejakú básničku, čo ste sa kedysi učili?**

Bašníčku? To mali sme v čítanke Lev a pavúk. To leva prenasledovali poľovníci, chceli ho zabíť. A un šednul do butľavej vrby a tam bul pavuk. A ten pavuk urobil sieťku. A tote poľovníci prišli, co ho hľedali a nevidzeli nič, bo tota sieť tam stala. Ta potom toten pavuk vecka mal taku veľku zasluhu...

Veľmi pekne ďakujem za rozhovor.

**Marta Hatoková, rod. Mihoková (60 rokov) – 45 rokov
od ukončenia základnej školy**

- **Ako si spomínate na Vaše školské časy tu na Základnej škole v Petrovanoch?**

Spomínam si veľmi dobre. Nastúpila som do 1. ročníka v roku 1954 ako 6-ročná, nemala som ešte 6 rokov v septembri, ale vtedy bol taký zákon, že brali všetkých žiakov, ktorí sa narodili do konca roka. My sme väčšinou, ako som neskôr zistila, boli narodení práve od septembra do decembra.

- **Koľko vás bolo žiakov v 1. ročníku?**

Do 1. ročníka nás nastúpilo 18 dievčat, 17 chlapcov a ešte 4 Rómky, ktoré boli z Močarmian a ktoré ešte sem-tam stretávam, ale ony potom v 2., 3-ťom ročníku prepadli, takže s nami už potom nekončili.

- **Kto bol vašou prvou triednou učiteľkou?**

V 1. ročníku sme boli zvlášť chlapci a dievčatá. Dievčatám bola triedna pani učiteľka Janotková, ktorá nám bola ako druhá mama, lebo ona vtedy vychovávala svojich synov Vladka a Paľka a dcérku, ktorá už nepamätám, ako sa volala. Takže my sme jej deti chodili strážiť a predbiehali sme sa, ktorá pôjde, ktorú z nás vyberie. Všetky sme sa hlásili...

No a chlapcom bola triedna pani učiteľka Zajacová.

Spolu nás potom dali chlapcov aj dievčatá až v 3. ročníku a vtedy nám bol triedny pán učiteľ Skok.

- **S akými perami sa písalo v 1. ročníku?**

Používali sme kalamáre a keď sme išli zo školy, všetci sme mali ruky od atramentu. Mali sme zošity aj šlabikár. Perá, ktoré boli po kalamároch, neboli guľôčkové, ale na atrament.

- **Pamätáte sa na triednych učiteľov v ďalších ročníkoch?**

Áno, v 2. ročníku aj v 4. ročníku nám bola triednou pani učiteľka Sabolová, ktorú pozdravujem. Veľmi si ju vážim. Mali sme ju radi. Vždy, keď ju stretnem, tak si spomeniem na tie detské časy. Takisto sme prežívali výchovu jej detí, tešili sme sa s ňou, keď ich vodila ku nám do školy.

V 5. ročníku nám bola triedna tiež pani učiteľka Sabolová a potom od 6.

ročníka sme mali triednu pani učiteľku Gočovú. No a vtedy sme sa zase rozdelili na chlapcov a na dievčatá, lebo nám pribudli žiaci z Drienovskej Novej Vsi a z Kendíc. Takže nás bolo strašne veľa. Dievčat nás bolo vtedy v 6. ročníku 42 a chlapcov 36. No a to už sme boli v novej škole.

• **Takže koľko ročníkov ste chodili do starej školy?**

Myslím, že od 1. až do 5. ročníka a potom sme už boli v novej škole. V starej škole sa učilo na oboch poschodiach, materská škola vznikla až oveľa neskôr.

No a od 6. do 9. ročníka nám bola triedna už spomínaná pani učiteľka Gočová. Mám na ňu veľmi krásne spomienky. Ona bola výborná speváčka. Spievala s vojenským súborom v Prešove a jej najobľúbenejšia pesnička bola Ružičky červené. Bola k nám veľmi dobrá, mala nás veľmi rada. Vďaka nej všetky vieme ručné práce, mám ešte odložené prvé výšivky. Učila nás pliesť, háčkovať, mali sme s ňou aj kurz varenia a keď sme mali v 9. ročníku rozlúčkový večierok, samy sme si navarili jedlo a pozvali sme všetkých učiteľov na pohostenie.

No a chlapcom bol od 6. ročníka triedny pán učiteľ Jozef Hrebenár. On bol prvý z učiteľského zboru, ktorý mal auto Octaviu – svetlomodrú a veľmi si ju vážil. Ako deti sme sa toho auta stále dotýkali a on nás odháňal. A čo ešte mal pán učiteľ zaujímavé, tak to boli husle. A to si pamätám, že keď bolo chladnejšie, mal husle v puzdre a zabalené ešte aj v šatke. Stále ma posielal po tie husle a ja som mu ich naschvál položila opačne a on mi nadával, že sa do toho nerozumiem, že som hudobný antitalent a neviem si ich. No a potom ich rozbalil, trochu zohrial a tak nám hral. On nás učil matematiku a hudobnú výchovu.

Naša pani učiteľka nás učila slovenský jazyk a ruský jazyk.

• **Ktorú pani učiteľku alebo pána učiteľa ste mali najradšej?**

Veľmi obľúbenú som mala pani učiteľku Polnišiovú, ktorá nás učila prírodopis a chémiu. Bola veľmi mladá a veľmi krásna... žiaľ, skončila tragicky. Ale veľmi, veľmi dobré spomienky mám na ňu. Chodili sme na rôzne súťaže z prírodopisu, poznávali sme rastliny, herbáre sme robili... Veľmi som ju mala rada.

• **Na ktoré spolužiačky si rada spomínate?**

Na všetky si rada spomínam... Ja si dokonca pamätám, ktorá sa kedy narodila. My teraz máme krásne výročie, 45 rokov od ukončenia školy a sme všetci 60-nici. Iba mi je ľúto, že sa nikto nepodujal urobiť stretnutie... Veľmi pekné stretnutie sme mali po 5 a po 20 rokoch. Veľmi ľutujem, že teraz, ako 60-nici nemáme. Určite by sme si mali čo povedať...

Takže veľmi si spomínam na všetkých. Všetky sme sa kamarátili. Keď sme napríklad išli na prvú zábavu po ukončení 9. ročníka, tak sme išli všetky.

• **Ktorá bola Vašou najlepšou kamarátkou?**

Najviac som sa kamarátila tu s Marienkou Kiššovou a s Aničkou Srokovskou – Hudákovou, ktorá je už žiaľ nebohá... Keď som teraz prezerala naše detské fotografie, zistila som, že s ňou mám veľa fotiek, boli sme najlepšie kamarátky... Potom to boli Marta Marcinová, Marienka Nemcová, prostě všetky, so všetkými som sa kamarátila.

• **Aký ste mali vy dievčatá vzťah ku vašim spolužiakom, chlapcom?**

V prvých ročníkoch sme mali ku chlapcom odpor, lebo nám stále robili zle... viete, akí sú chlapci... My, dievčatá sme mali dlhé vlasy a oni nás za tie vrkoče ťahali. No najviac, čo sme sa zbližovali, to bolo vtedy, keď sme chodili páť

husi a kúpať sa. To bolo cez prázdniny. Naši chlapci ale vyzerali stále takí menej vyspelejší ako my dievčatá, takže nám sa páčili starší chlapci...

• **Ako si spomínate na hodiny náboženstva?**

Rada si spomínam na hodiny náboženstva, lebo všetky sme stáli pred farou a natáhovali sme sa, ktorá z nás poniesie pánovi komorníkovi Jackovi tašku. Pán komorník Jacko mal takú tašku, že bola kožená a bola veľmi zošuchaná, ale stále v nej niečo mal. No a kto už niesol tú tašku, stále niečo vyfasoval, buď už cukrík, alebo nejaký obrázok a tak. Čiže sme si to veľmi vážili, keď sme tú jeho tašku niesli. Pán komorník nás krstil, na 1. sväté prijímanie sme pri ňom boli, birmovku... a myslím, že aj každú z nás sobášil. Nevie, či aj chlapcov, ale dievčatá všetky. Vyrastali sme pri pánovi komorníkovi Jackovi.

• **Rada si spomínate na školské výlety?**

Jóó... strašne veľa sme chodili na výlety. Veľmi veľa sme chodili do Tatier. A odvtedy som si Tatry strašne obľúbila, stále mi potom boli milé. Potom sme chodili autobusom na Krásnu Hôrku, Betliar a do blízkeho okolia.

• **Aké pekné zážitky Vám ešte zídu na um, keď si pomyslíte na obdobie základnej školy?**

Zo zážitkov mi utkveli najviac v pamäti majálesy, ktoré sme mávali a lampiónové sprievody. A keď sme boli pionieri – tak tie pionierske sľuby a tie slávnosti pri každej príležitosti: 1. máj, 9. máj, Veľká októbrová revolúcia... Tak na toto mám veľmi pekné spomienky.

• **Predposledná otázka bude typická školská: Ktoré boli Vaše obľúbené predmety?**

Najobľúbenejší bol slovenský jazyk a ruský jazyk a ako som už spomínala, prírodopis.

• **Keďže Váš obľúbený predmet bol slovenský jazyk, vedeli by ste si spomenúť na niektorú báseň?**

No... pravdaže si pamätám... Obľúbení spisovatelia pre mňa boli Hviezdoslav a Andrej Sládkovič. Najobľúbenejší bol Andrej Sládkovič a môžem zarecitovať aj úryvok z jeho krásnej básne Marína...

*„Marína moja! teda tak sme my
ako tie božie plamene,
ako tie kvety v chladnej zemi,
ako tie drahé kamene;
padajú hviezdy, aj my padneme,
vädnu tie kvety, aj my zvädneme,
a klenoty hruda kryje: Ale tie hviezdy predsa svietili
a pekný život tie kvety žili
a diamant v hrude nezhnije!“*

Veľmi pekne ďakujem za rozhovor.

K rozhovoru s p. Hatokovou uverejňujeme aj dve fotografie. Prvá je zo 4. ročníka s p. učiteľkou Sabolovou. Druhá fotografia je z 8. ročníka s triednou učiteľkou p. Gočovou.

Rubriku Návraty do minulosti pripravila a rozprávala sa Mgr. Danka Marcinčinová.

Minifutbalový turnaj častí obce Petrovany – máj 2008

V mesiaci máj športová komisia opäť usporiadala 2. ročník minifutbalového turnaja častí obce Petrovany, na ktorý sa po minuloročnej pozitívnej odozve tešilo celé mužské pokolenie obce Petrovany staršie ako tridsať rokov. O tom, že tento turnaj zobrali chlapi z obce vážne, svedčí aj to, že tréningové procesy niektorých mužstiev začínali niekedy v apríli. Novinkou a samozrejme aj spestrením celého turnaja bolo, že sme doplnili mužstvá z firmy Leier, ktorú môžeme nazvať aj našou, pretože je už pevne spätá s našou obcou, a to prípravou na výrobu tehál v tehelni, ktorá sa nachádza v časti obce Močarmany a firmou Topvar Šariš, s ktorou máme veľmi dobré vzťahy prostredníctvom rôznych športových akcií.

Favoritmi tohto turnaja boli minuloroční finalisti, a to mužstvo L. Urbana pod vedením S. Zuska a kapitána MUDr. Ondreja Šofranka, ktorí tento turnaj minulého roku vyhrali a mužstvo L. Ťukota pod vedením M. Olenčina a kapitána mužstva Jozefa Kokošku. Veľkou neznámou pre organizátorov turnaja bolo mužstvo Hury pod vedením J. Hrušku, ktoré strieda fantastické momenty s horšími. Bohužiaľ, tento rok si vybrali slabší deň, ale ani to im neubralo na výbornej nálade počas celého turnaja.

Tohto roku sa konečne vytiahli naši Rómovia, ktorí po minuloročnom poslednom mieste si tentokrát pod vedením Mira Tancoša a kapitána Mariána Horváta vybojovali tretie miesto, keď porazili družstvo J. Stredňáka z časti obce Petrovany Pastovník. Vo veľmi dobrom svetle sa ukázali chlapi z fy. Leier pod vedením p. Jozefa Tutku a samozrejme aj chlapi z fy. Topvar Šariš, ktorí sa síce neumiestnili na medailových miestach, ale zo zákulisia mužstiev sme sa dozvedeli to staré známe, že nie je podstatné zvíťaziť, ale zúčastniť sa.

Tak, ako sme už v úvode uviedli, minuloročné finále sa zapakovalo aj tohto roku, a to medzi mužstvami L. Urbana a L. Ťukota. Tento súboj mal nádherných bojovností, technických kreácií, nádherných gólov a dramatického priebehu, keď sedem minút pred koncom zápasu sa podarilo mužstvu L. Ťukota vyrovnať na 6 : 6, ale nakoniec sa podarilo družstvu L. Urbana strelieť ešte tri góly a po výhre 9 : 6 sa tak stať staronovými víťazmi 2. ročníka minifutbalového turnaja častí obce Petrovany.

Najlepším strelcom turnaja sa stal hráč mužstva L. Urbana Gabi Svat, ktorý zaťažil konto súperových brankárov 12-krát. Organizátori turnaja nezabudli tohto roku ani na najstaršieho hráča turnaja, ktorý ale svojimi výkonmi určite zapadol medzi ostatných futbalových nadšencov. V ten deň sa ním stal p. Ondrej Mihok, ktorý v čase turnaja mal na svojom „konte“ úctyhodných 73 rokov. Prajeme tomuto futbalovému nadšencovi ešte veľa radosti z tejto hry a samozrejme, už teraz sa tešíme na jeho ďalšiu účasť na tomto turnaji. Okrem p. Mihoka sa na turnaji ukázali ďalší bývalí futbaloví reprezentanti našej obce, napr. Ing. Jozef Nemec, Peter Sedlák, Jozef Kokoška, František Nemec, bratia Ľubo a Kamil Krivý, Emil Hatok, MUDr. Ľubomír Jacko, MUDr. Ondrej Šofranko, Marián Horvát a samozrejme, ďalší a ďalší.

Myslíme si, že turnaj sa opäť vydaril, a preto už teraz prostredníctvom našich obecných novín pozývame všetkých fanúšikov už na ten ďalší, a to 3. ročník. Nesmieme zabudnúť na firmy a organizácie, ktoré prispeli k uskutočneniu turnaja, a to p. Tutkovi z fy. Leier, p. Jozefovi Leškovi fy. Data s.r.o., fy. Topvar Šariš, nášmu Obecnému úradu a starostovi obce Ing. Jánovi Lenkovi, p. riaditeľke MŠ Mgr. Monike Jankovičovej a kolektívu materskej školy, TJ Petrovany a samozrejme, športovej komisii pri Obecnom úrade Petrovany, ktorá turnaj zvládla na výbornú.

Slavomír Zusko

Poradie: Skupina „A“

1. miesto mužstvo	L. Ťukota
2. miesto mužstvo	M. Tancoša
3. miesto mužstvo	fy. Topvar Šariš
4. miesto mužstvo	Hura

Poradie: Skupina: „B“

1. miesto mužstvo	L. Urbana
2. miesto mužstvo	J. Stredňáka
3. miesto mužstvo	fy. Leier
4. miesto mužstvo	M. Olejára

Finálové súboje: o 3. - 4. miesto mužstvo M. Tancoša - mužstvo J. Stredňáka 6 : 3
o 1. - 2. miesto mužstvo L. Urbana - mužstvo L. Ťukota 9 : 6

Celkové poradie

1. miesto mužstvo	L. Urbana
2. miesto mužstvo	L. Ťukota
3. miesto mužstvo	M. Tancoša
4. miesto mužstvo	J. Stredňáka

5. miesto mužstvo	fy. Leier
6. miesto mužstvo	fy. Topvar Šariš
7. miesto mužstvo	M. Olejára
8. miesto mužstvo	Hury

Úvodný nástup mužstiev minifutbalového turnaja

Výsledky: Skupina „A“

1. miesto	P. Koma	4 body - postup
2. miesto	D. Kolenič	2 body - postup
3. miesto	V. Fejerčák	0 bodov

D. Kolenič	6 6
V. Fejerčák	1 0
P. Koma	6 6
V. Fejerčák	0 0
D. Kolenič	4 4
P. Koma	6 6

Výsledky: Skupina „B“

1. miesto	T. Sabol	6 bodov - postup
2. miesto	O. Kolenič	4 body - postup
3. miesto	L. Vargečko	0 bodov

T. Sabo	6 6
L. Vargečko	2 3
T. Sabo	6 6
O. Kolenič	2 4
O. Kolenič	6 6
L. Vargečko	3 3

Vzhľadom na to, že Ondrej Kolenič sa zranil, postúpil do semifinále L. Vargečko.

Semifinále:

P. Koma	6 6
L. Vargečko	2 2

T. Sabol

D. Kolenič - skreč pre zranenie

O 3. - 4. miesto

L. Vargečko

D. Kolenič - skreč pre zranenie

O 1. - 2. miesto:

T. Sabol	6 4 6
P. Koma	3 6 4

Celkové poradie

1. miesto	T. Sabol
2. miesto	P. Koma
3. miesto	L. Vargečko
4. miesto	D. Kolenič

1. ročník tenisového turnaja

Tak, ako športová komisia už uviedla v minulom čísle obecných novín, rozhodli sme sa po iniciatíve našej mládeže, hlavne Petra Komu a Daniela Koleniča, ktorí sú veľkými vyznávačmi tenisu, uskutočniť 1. ročník tenisového turnaja O pohár obce Petrovany. V podstate sme ešte takýto turnaj neorganizovali, takže sme nevedeli, aký asi časový horizont budeme potrebovať. Najdôležitejšie bolo vymyslieť správny herný systém, čo sa aj podarilo, hlavne za podpory našej mládeže. Turnaj sa rozložil do dvoch dní. V sobotu sa hrali zápasy v skupinách a v nedeľu sa hrali finálové zápasy. Boli sme veľmi milo prekvapení, koľko tenisových talentov máme v obci, a to ešte niektorí pre zranenia chýbali. Po zápasoch v skupinách sa v nedeľu v semifinále stretli Peter Koma, Ľubo Vargečko, Daniel Kolenič a Tomáš Sabol. Zo skupiny „B“ mal ako druhý postúpiť O. Kolenič, ale vzhľadom na bolesti v zápästí už nemohol odohrať semifinálové, resp. finálové zápasy, a tak postúpil ďalší v poradí Ľ. Vargečko. Aj keď pod tropickým slnkom, ale s maximálnym vypätím síl sa chlapci pustili do súbojov. Smola sa hneď v prvom zápase nalezla na raketu Daniela Koleniča, ktorý pre silné bolesti v zápästí zápas skrečoval. Ľubo Vargečko sa snažil odolávať tenisovo zrelejšiemu súperovi P. Komovi, ale tento bol v semifinále nad jeho sily a keďže nakoniec skrečoval aj J. Kolenič, získal bez boja 3. miesto. V podstate finále bolo viacmenej očakávané, a to medzi Peťom Komom a Tomášom Sabolom. Po hodine a pol a troch setoch nakoniec tesne, ale predsa zvíťazil Tomáš Sabol 2 : 1 na sety. Toto finále bolo čerešničkou na torte za celým prvým ročníkom tenisového turnaja O pohár obce Petrovany a už teraz sa tešíme na ten druhý ročník.

Slavomír Zusko

Zľava predseda športovej komisie Slavomír Zusko, Daniel Kolenič, Ľuboš Vargečko, Peter Koma, Tomáš Sabol, Ondrej Kolenič.

HUMOR

Pri záverečnej skúške z chirurgie sa pýta profesor študenta, prečo si chirurgovia dávajú na tvár šatku?

„Aby ich nikto nespoznal v prípade, že sa operácia nepodarí.“

Otec karhá svojho syna, že stále behá za dievčatami namiesto toho, aby sa učil.

„Ale, oco, to je trochu inak.“

„Žiadne ale, kto je tu otec, ja, alebo ty?“

„Obaja otec, obaja.“

Pýta sa Jano Fera: „Prečo máš okrúhly dom?“

„Lebo svokra vravela, že keď postavím dom, tak sa určite v ňom nájde nejaký ten kútik pre ňu...“

Ide blondínka po múzeu, pozerá, pozerá a zrazu vrazí do stola a rozbije vázu. Pribehne strážnik a začne nadávať: „Ženská, tá váza bola z 18. storočia!“

Blondínka si odfúkne a hovorí: „Uf, už som sa zľakla, že bola nová.“

U psychiatra:

„Ako sa voláte?“

„James Bond.“

„Zaujímavé. Minulý týždeň ste tvrdili, že sa voláte Marilyn Monroe.“

„To je moje dievčenské meno.“

Dvaja opilci sa stavia, že po Silvestri už nebudú piť.

Jeden povie: „A o čo sa teda stavíme?“

Druhý: „O dva litre vodky.“

Plukovník si dá nastúpiť rotu a pýta sa: „Vojaci, kto z vás má rád ťažkú hudbu?“

Vystúpili traja.

Plukovník im vraví: „Dobre, vynesiete klavír na ôsme poschodie.“

Juliána Komová

PRVÝ DEŇ V ŠKOLE

Brány ZŠ v Petrovanoch 2. septembra 2008 prekročilo 150 žiakov. Najväčšie očakávania sme videli v očiach prvákov a hlavne ich rodičov. Prvý deň sa neobišiel bez slzičiek nielen zo strany detí.

Na pani učiteľku Mgr. Petru Marekovú čakalo 20 prvákov, ktorých pani zástupkyňa PaedDr. Marta Mitkovová v prítomnosti riaditeľa školy Mgr. Milana Součka a pani vychovateľky Marcely Koščovej slávnostne pasovala za žiakov 1. A triedy.

Do školských lavíc zasadli títo prváci:

1. Angušová Marcela	11. Krajňáková Oľga
2. Bača Samuel	12. Krivá Radoslava
3. Buzogaň René	13. Krkošová Simona
4. Cinová Adriána	14. Mihok Andrej
5. Frišová Andrea	15. Mihoková Sofia
6. Frištiková Alžbeta	16. Oršuláková Eva
7. Holod'ák Šimon	17. Pohlodková Sofia
8. Ivanová Miriam	18. Svat Gabriel
9. Krajňáková Eva	19. Štíborová Simona
10. Krajňáková Veronika	20. Vargečková Zuzana

V školskom roku 2008/2009 môžu žiaci pracovať v týchto krúžkoch:

1. stupeň : **Počítačový**
Športový
Tanečný : latinsko – orientálny mix pre 2.- 5. ročník
Divadelný
Mažoretky
2. stupeň: **Športový – dievčatá**
Futbalový – chlapci
Turisticko-lukostrelecký
Hudobno-spevacký
Strel'ba zo vzduchovky
Divadelný

Organizované trávenie voľného času pre žiakov 1. stupňa zabezpečuje Školský klub detí, ktorý ponúka zaujímavé aktivity a kompenzuje školskú pracovnú záťaž.

JAZYKOVÉ ZRNKO

Slová *vada*, *závada*; *vadný*; *vadi/nevadí* počujeme v komunikácii bežne. Sú však nespisovné. Namiesto nich ponúka Krátky slovník slovenského jazyka slová *chyba*, *kaz*, *nedostatok*, *porucha*; *chybný*, *kazový*, *pokazený*, *poruchový*, *poškodený*, *nevyhovujúci*; *prekáža/neprekáža*, *zavadzia/nezavadzia*. Nahradíme preto nesprávne tvary výrazmi *rečová chyba*, *porucha stroja*, *konštrukčné nedostatky*; *chybný/kazový/nevyhovujúci výrobok*; *prekáža/neprekáža mi niečo*, ...

Mgr. Emília Pištejová